אשליית הכסף הקל – המלכודת האיראנית שאורבת לנוער ברשת

איראן מפעילה סוכני חוץ (המכונים לעיתים סוכנים זרים) ברשתות החברתיות במטרה לגייס קטינים ישראלים למשימות ריגול. מאיסוף מידע במסווה של "עבודות תמימות" ועד לאיומים וסחיטה – כך פועלת השיטה ואלו נורות האזהרה שחשוב להכיר.

סוכני חוץ פועלים, בין אם בעתות חירום ובין אם בשגרה, בפלטפורמות המקוונות השונות שבהן משתמשים בין היתר גם ילדים ובני נוער, במטרה לגייס אזרחים ישראליים לטובת פעולות ריגול למען איראן.

חשוב להבין, כי סוכן חוץ לא חייב להציג את עצמו כגורם רשמי או גלוי מטעם מדינה זרה. כל פרופיל ברשת, אדם פרטי לכאורה או גורם המציע "עבודה קלה", עשוי לפעול בשליחות גורם עוין. תופעה זו נמשכת מזה זמן רב, למרות אזהרות חוזרות ונשנות מטעם הרשויות וגופים ביטחוניים, ואף נוחלת הצלחה בחלק מהמקרים. לאחרונה התפרסם כי התופעה חדרה גם לחברה החרדית ומספר כתבי אישום הוגשו נגד צעירים חרדיים בגין מגע עם סוכני חוץ, מסירת מידע לאויב ועבירות נוספות בעבור בצע כסף.

חשוב לזכור - כל קשר עם סוכן חוץ הוא עבירה פלילית ביטחונית חמורה שעונשה הוא עד 15 שנות מאסר, ולכן יש לעצור מייד כל שיח מסוג זה, לא לבצע כל משימה, לתעד ככל שניתן, לחסום את הפונה ולדווח לגורמי הביטחון.

איך זה מתחיל?

הרשתות החברתיות, בהן טלגרם, טיקטוק, אינסטגרם ופייסבוק, מהוות פלטפורמה המקלה על איתור וגיוס קטינים למטרות שונות, לרבות טרור וריגול, תוך הבטחה לתמורה מהירה וקלה. ילדים ובני נוער מבלים שעות רבות מזמנם בפלטפורמות אלו, לרוב ללא השגחת מבוגר אחראי. מפאת גילם וחוסר ניסיונם הם לרוב מפעילים פחות שיקול דעת וביקורתיות, נוטים יותר להאמין ולסמוך על אחרים, זאת יחד עם הסקרנות הטבעית והיעדר שמירה על הפרטיות. כל אלו מאפשרים לאותם גורמים לאתר ביעילות קטינים פגיעים יותר, בעלי סבירות גבוהה להיענות להצעתם, ולייצר פניות מותאמות אישית.

<u>דרכי פעולה</u>

פנייה ראשונית – אחת מדרכי הפעולה של הסוכנים האיראניים היא פרסום מודעות ממקור סמוי המציעות להרוויח כסף קל ומהיר על-ידי ביצוע משימות פשוטות כמו ריסוס גרפיטי שאת תוכנו מכתיבים להם. המודעה מתמקדת לרוב באפשרות להרוויח סכומים גדולים בקלות, ופונה ישירות לצורך של בני הנוער בהכנסה מהירה וקלה.

פנייה אישית – הסוכנים הזרים עשויים לאתר בני נוער גם באמצעות פנייה ישירה אליהם ותגובה לפרסומים שלהם ברשת. הסוכנים יעדיפו לפנות לאלו שנתפסים כבעלי סבירות גבוהה להיענות להצעה עקב מניע כלכלי חזק, ומציעים להם חלופה משתלמת לכאורה, אשר בסופו של דבר תוביל אותם (לרוב מבלי שידעו זאת בתחילה) לעבוד למען המודיעין האיראני.

איסוף מידע והעמקת הקשר – ברגע שהקטין או הקטינה מגיבים למודעה ויוצרים קשר, המפעיל שואב מהם פרטים אישיים ומזהים. הגרפיטי הוא רק אבן הדרך הראשונה להתנעת התהליך והקשר, 'משימת מבחן' שפותחת את הדלת למשימות רבות אחריה. בתחילה, הסוכנים מציעים תשלום נאה תמורת ריסוס כתובות המביעות בין היתר ביקורת על הממשל, התנגדות למלחמה, ואף ריסוס כתובות המביעות תמיכה גלויה במשטר האיראני.

העמקת החשאיות – לאחר ביצוע המשימות הראשונות, הקטינים מקבלים תשלום באמצעות מטבעות דיגיטליים. בשלב זה, המפעיל מתחיל לדרוש אמצעי זהירות. התקשורת עוברת

לאפליקציות מוצפנות, ולעיתים עולה דרישה להחליף מספרי טלפון או כרטיסי סים על-מנת לטשטש עקבות.

הסלמה – תיעוד יעדים ביטחוניים – לאחר שהכסף הועבר ונבנה בסיס מסוים של אמון, הדרישות משתנות ומחמירות. הקטינים נשלחים למשימת תיעוד של יעדים רגישים ברחבי הארץ: צילום בסיסי צבא, מוקדים ציבוריים הומי אדם, מוקדים ביטחוניים רגישים, בתי מגורים של אישים בכירים ואפילו תיעוד של זירות נפילת טילים.

סחיטה – זהו השלב שבו הקטינים לרוב מבינים שעשו משהו אסור או שהם מתקשרים למעשה עם גורמים עוינים ומסוכנים. כשהם פונים לסוכן ומבקשים לעצור, הסוכן סוגר את המלכודת. הוא מבהיר להם שיש בידיו תיעוד מפורט של הקשר ושל התשלומים, ומאיים לחשוף אותם בפני המשטרה והרשויות בישראל. במקרים אחרים, הפחד מנקמה או מפגיעה פיזית מצד אותם גורמים, הוא זה שגורם להם להמשיך ולשתף פעולה ובדרך זו להישאר לכודים בקשר עם הסוכן.

יש להדגיש כי מדובר בעבירה שפוגעת בביטחון המדינה, ולכן יש להפסיק מיידית כל שיח מסוג זה ולדווח לגורמי הביטחון. אין להמשיך בשיח, אין לבצע משימות עבור אותו גורם, ויש לתעד, לחסום ולדווח מיד לגורמי הביטחון. גם מידע שנראה שולי, סתמי, לא מדויק או "לא מזיק" עלול לקבל משמעות כשהוא נמסר לגורם עוין.

הורים, גלו ערנות ושמרו על הילדים גם ברשת.
בכל מקרה של פגיעה בקטינים ברשת פנו למוקד 105 הזמין עבורכם 24/7 בטלפון, בטופס מקוון ובוואטסאפ 052-1210105.